

Opetus- ja kasvatustaloustalouden talousarvioesitys 2026

Opkalk 20.11.2025 § 142
201/02.02.00/2025

Valmistelija

sivistys- ja hyvinvointipalveluiden toimialajohtaja Juha Valta p. 044 4970 400

Valtuusto on kokouksessaan 23.6.2025 § 61 hyväksynyt talousarviota 2026 ja -suunnitelmaa 2027-2028 koskevan laadintaohjeen, aikataulun ja raamin. Talousarvion raamin pohjana on vuoden 2025 muutettu talousarvio. Valtuuston hyväksymät määrärahamuutokset on otettu huomioon 26.5.2025 kokoukseen asti. Muutettu talousarvio on noin 0,5 milj. euroa alijäämäinen. Lisäksi raamipohjassa on huomioitu lautakuntien esittämät määrärahamuutokset, joita valtuusto ei vielä ole käsitellyt. Vuoden 2026 muutoksina raamissa on huomioitu mm. kevään 2025 palkkaratkaisun vaikutus, uusien/laajennettujen kiinteistöjen kustannuksia sekä talousarvion 2025 tasapainotusohjelman toimenpiteiden vuoteen 2026 kohdistuva säästöjen osuus. Raamissa on otettu huomioon myös tämän hetken valmistelutilanteen mukaiset tiedot sote-kiinteistöjen yhtiöittämisvelvoitteen vaikutuksista.

Talousarvioraamin mukainen tasapainottamistarve vuodelle 2026 on noin 0,8 milj. euroa, ja se on jaettu laskennallisesti toimintakatteiden suhteessa toimialoille. Toimialojen tulee esittää tasapainottamistoimenpiteet ja niiden euromääräiset vaikutukset kokonaisuuksina vastaavasti kuin tasapainottamisohjelmassa 2021–2025 ja talousarvion 2025 valmistelun yhteydessä. Raamilaskelmassa tasapainottamistavoite on esitetty toimintakulujen rivillä, mutta tasapainottamistoimenpiteet voivat olla myös tulojen lisäystä.

Talousarvion raamia voidaan tarvittaessa päivittää syksyllä pohjautuen päivitettyihin verotulo- ja valtionosuusennusteisiin sekä sote-kiinteistön yhtiöittämislaskelmien tarkentuessa. Talouden tasapainottamisvelvoitteen jakoa voidaan myös muuttaa ja tarkentaa talousarviovalmistelun edetessä.

Vuoden 2026 talousarvion palkkamenoihin varataan enintään 3,00 % korotus syyskuun 2025 palkkatasoon nähden. Sijaisten ja määräaikaisten määrää tulee tarkastella erityisen tarkasti laadittaessa vuoden 2026 talousarviota. Pitämättömien lomien osalta tulee noudattaa virka- ja työehtosopimusten määräyksiä.

Pitkäaikaisten lainojen korkotaso (muuttuvat korot, vanhat lainat) tarkistetaan vastaamaan ennustettua korkotasoa vuodelle 2026. Vuosikatteen on oltava koko kunnan osalta vähintään suunnitelman mukaisten poistojen suuruinen.

Nykyisen taloussuunnitelman mukaiset investoinnit vuodelle 2026 tarkistetaan hankekohtaisesti. Lisäksi laaditaan investointisuunnitelma vuosille 2027 - 2028. Investointeja on tarkasteltava erittäin kriittisesti koko suunnittelujaksolla.

Ulkoisten ja sisäisten vuokrien tarkistus otetaan huomioon talousarvion laadinnassa.

Talousarvion sitovuustaso on toimialoilla toimintotasolla (laskentahierarkiassa tasosta käytetään nimitystä tulosalue). Talousarviota

suunniteltaessa tulot ja menot ovat sitovia lautakuntatasolla. Lautakunnan sisällä voi em. vaihdella kuitenkin siten, että koko lautakunta saavuttaa em. tason. Valtuusto vahvistaa toimintojen euromääräisen sitovuustason. Toimialat voivat esittää muutoksia sitovuustasoon (Toiminnot/tulosyksiköt) edellisestä suunnitteluvuodesta. Sitovuustasomäärittelyssä huomioidaan kuntaliiton talousarvio- ja suunnitelmaan kirjatut suositukset.

Talousarvion 2026 suurimpia epävarmuustekijöitä on mm. varhaiskasvatuksen päivähoitopaikkojen järjestäminen. Tilanne ei näytä helpottuvan, vaikka kunnassa on otettu varhaiskasvatuksen palveluseteli käyttöön elokuussa 2024, kuntaan on perustettu Kuusikon päiväkotitoiminta elokuussa 2024 ja Päivärinteen päiväkodin laajennus on valmistunut elokuussa 2025.

Oppimisen tuki on uudistunut 1.8.2025 alkaen esiopetuksessa, perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa. Kaikilla oppijoilla on oikeus oppia ja saada tukea koko opinpolun ajan. Tukea annetaan varhaisessa vaiheessa ja ennakoivasti. Oppimisen tukea järjestetään ensisijaisesti ryhmäkohtaisena. Siihen on oikeus kaikilla oppilailla. Ryhmässä järjestetyn tuen lisäksi oppilas voi saada oppilaskohtaisia tukitoimia. Oppimisen tuen uudistus tarkoittaa lisääntyvää resurssitarvetta ja uusia haasteita opetus- ja kasvatustalouden toimintaan. Uuden toimintatavan omaksuminen ja toiminnan kehittäminen ovat keskeinen osa palveluiden täytäntöönpanoa.

Lasten ja oppilaiden tuen tarve on lisääntynyt varhaiskasvatuksesta alkaen. Oppimisvaikeuksien varhainen tunnistaminen ja niihin puuttuminen vähentää myöhemmän tuen tarvetta. Muhokselle Pohteen perustama lastensuojeluyksikkö on tuonut omat haasteet myös kustannusten osalta. Henkilöstön saamisen vaikeus, varsinkin varhaiskasvatuksen opettajan tehtäviin.

Henkilöstön työssäjaksaminen ennen kaikkea säästötoimien vaikutuksesta. Henkilöstölle pitää olla aikaa, ja syytä on panostaa työkykyä ylläpitäviin toimenpiteisiin. Tyky-toiminnalla voidaan merkittävästi vaikuttaa työssä jaksamiseen ja työhyvinvointiin.

Opetus- ja kasvatustalouden lautakunta on käsitellyt kokouksessaan 12.11.2025 talousarvioesitystä vuodelle 2026 ja päätti palauttaa asian uudelleen valmisteluun.

Talousarvion 2026 säästökohteet on liitteenä, kaikki liitteellä olevat säästökohteet eivät sisälly talousarvioesitykseen.

Esittelijä sivistys- ja hyvinvointipalveluiden toimialajohtaja Juha Valta

Päätösesitys Opetus- ja kasvatustalouden lautakunta käsittelee esityslistan liitteenä olevan opetus- ja kasvatustalouden vuoden 2026 talousarvioesityksen, säästökohteet, tekee tarvittavat muutokset ja esittää sen edelleen kunnanhallituksen ja valtuuston hyväksyttäväksi.

Käsittely Puheenjohtaja esitti, että lautakunta käy läpi oheismateriaalina olleet talousarvion 2026 säästökohteet / opetus- ja kasvatustalouden lautakunta. Lautakunta hyväksyi esityksen.

Ennen säästöesityskohdan, Koivulehdon avoimen varhaiskasvatuksen lakkauttaminen, käsittelee lautakunnan jäsen Tuomas Piilonen ilmoitti olevansa esteellinen intressijäävinä asiakohdan käsittelyn aikana. Piilonen poistui kokouksesta asiakohdan käsittelyn ajaksi.

Puheenjohtaja totesi, että koska Tuomas Piilonen on valittu kokouksen alussa pöytäkirjan tarkastajaksi, tulee lautakunnan valita uusi pöytäkirjantarkastaja käsiteltävään asiaan. Puheenjohtaja esitti Jenna-Mari Kohtaloa asian pöytäkirjantarkastajaksi ja lautakunta hyväksyi puheenjohtajan esityksen.

Tuomas Piilonen palasi kokoukseen säästökohteen Koivulehdon päiväkodin avoimen varhaiskasvatuksen lakkauttaminen käsittelyn jälkeen.

Säästöesityskohteen, lyhytaikaisiin yleisopetuksen opettajien/ohjaajien poissaoloihin 1-2 pv ei oteta sijaista, kohdalla puheenjohtaja esitti, että sijaisia ei oteta opettajien/ohjaajien 1 pv poissaoloihin.

Eija Jurvanen kannatti puheenjohtajan esitystä. Keskustelun asiasta päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty toimialajohtajan esityksestä poikkeava kannatettu esitys, joten asiasta on äänestettävä. Äänestystavaksi puheenjohtaja esitti kädennostoäänestystä, jonka lautakunta hyväksyi.

Suoritetussa äänestyksessä toimialajohtajan esitys sai 5 ääntä (Hanne Huusko, Kalle Kaukola, Jenna-Mari Kohtalo, Ville Rauhio ja Tuomas Piilonen) ja puheenjohtajan esitys 2 ääntä (Eija Jurvanen ja Liina Tiusanen).

Puheenjohtaja totesi äänestystuloksen toimialajohtajan esitys 5 ääntä ja puheenjohtajan esitys 2 ääntä. Lautakunta on hyväksynyt toimialajohtajan esityksen

Säästöesityskohteen kahden ryhmäavustajan vähentäminen varhaiskasvatuksesta (5 kk), Päivärinteen päiväkodista (1) ja Koivulehdon päiväkodista (1) kohdalla puheenjohtaja esitti, että ryhmäavustajia ei vähennetä.

Kalle Kaukola kannatti puheenjohtajan esitystä. Keskustelun asiasta päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty toimialajohtajan esityksestä poikkeava kannatettu esitys, joten asiasta on äänestettävä. Äänestystavaksi puheenjohtaja esitti kädennostoäänestystä, jonka lautakunta hyväksyi.

Suoritetussa äänestyksessä toimialajohtajan esitys sai yhden äänen (Ville Rauhio) ja puheenjohtajan esitys 6 ääntä (Hanne Huusko, Eija Jurvanen, Kalle Kaukola, Jenna-Mari Kohtalo, Tuomas Piilonen ja Liina Tiusanen). Puheenjohtaja totesi äänestystuloksen toimialajohtajan esitys 1 ääni ja puheenjohtajan esitys 6 ääntä. Lautakunta on hyväksynyt puheenjohtajan esityksen.

Päätös

Opetus- ja kasvatustalokunta hyväksyi pöytäkirjan liitteenä olevan opetus- ja kasvatustalokuntien vuoden 2026 talousarvion esityksen ja esittää sen edelleen kunnanhallituksen ja valtuuston hyväksyttäväksi.

Päätöksen teon jälkeen klo 19.24 kunnanhallituksen puheenjohtaja Tapani Ervasti ja talousjohtaja Johanna Hurskainen poistuivat kokouksesta.